

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. VIII-1881 2, 6, 7, 9, 18, 31, 33,
78 STRAIPSNIŲ, PRIEDO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO DEŠIMTUOJU¹
SKIRSNIU
ĮSTATYMAS**

2020 m. birželio 4 d. Nr. XIII-3020
Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 2 straipsnį 7² dalimi:

, „**7². Elektros energetikos sistemos pajėgumai** (toliau – **pajėgumai**) – atskirų asmens nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomų elektros energijos gamybos, energijos kaupimo įrenginių elektros sistemoje, nepriklausomų elektros energijos paklausos telkėjų sutelktų įrenginių galima tam tikra galia esant įprastoms sąlygoms, neatsižvelgiant į laiko ribojimus ar trumpalaikius nuokrypius.“

2. Papildyti 2 straipsnį nauja 18² dalimi:

, „**18². Esami pajėgumus užtikrinantys įrenginiai** – asmens nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomi elektros energijos gamybos, energijos kaupimo įrenginiai elektros sistemoje ir (ar) nepriklausomo elektros energijos paklausos telkėjo sutelkti įrenginiai, kurie yra pastatyti ar įrengti, rekonstruojami ar įrengiami iki kvalifikacinės atrankos pradžios ir kurie atitinka šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose elektros įrenginių įrengimą ir eksploatavimą, nustatytus reikalavimus ir naudojami veiklai, turint reikiamą leidimą ir (ar) atestatą.“

3. Buvusią 2 straipsnio 18² dalį laikyti 18³ dalimi.

4. Papildyti 2 straipsnį 21¹ dalimi:

, „**21¹. Išankstinis pajėgumų aukcijonas** – perdavimo sistemos operatoriaus dėl kiekvienos valstybės narės jungiamosios linijos (ar linijų), kuria (kuriomis) Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema yra sujungta su tos atitinkamos valstybės narės elektros energetikos sistema, organizuojamas pajėgumų aukcijonas, kuris vyksta prieš pagrindinį ar papildomą pajėgumų aukcioną.“

5. Papildyti 2 straipsnį 24⁵ dalimi:

, „**24⁵. Kritinis elektros energetikos sistemos laikotarpis** (toliau – **kritinis sistemos laikotarpis**) – valanda ar kelios iš eilės einančios valandos, kai perdavimo sistemos operatoriaus

nustatyta prieinama galia Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemoje yra mažesnė, negu būtina užtikrinti elektros energijos gamybos ir vartojimo balansą, ir (ar) Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema dirba izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo režimu.“

6. Papildyti 2 straipsnį 24⁶ dalimi:

, „24⁶. **Kvalifikacinė atranka** – procedūra, kuria perdavimo sistemos operatorius vertina asmenų, taip pat jų nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomų ir (ar) sutelktų esamų ir (ar) planuojamų pajégumus užtikrinančių įrenginių atitinkti nustatytiems reikalavimams.“

7. Papildyti 2 straipsnį 30¹ dalimi:

, „30¹. **Pagrindinis pajégumų aukcijonas** – pajégumų aukcijonas, perdavimo sistemos operatoriaus baigiamas ne vėliau kaip likus 48 mėnesiams iki šių pajégumų pateikimo laikotarpio pradžios.“

8. Papildyti 2 straipsnį 30² dalimi:

, „30². **Pajégumų aukcijonas** – išankstinis, pagrindinis ar papildomas pajégumų aukcijonas.“

9. Papildyti 2 straipsnį 30³ dalimi:

, „30³. **Pajégumų aukciono dalyvis** – asmuo, kuris nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdo ir (ar) sutelkia esamus ir (ar) planuoja naujus pajégumus užtikrinančius įrenginius ir kuris įvykdės keliamus reikalavimus dalyvauja pagrindiniame ar papildomame pajégumų aukcione.“

10. Papildyti 2 straipsnį 30⁴ dalimi:

, „30⁴. **Pajégumų pateikimo laikotarpis** – laikotarpis, per kurį vykdoma pajégumų užtikrinimo prievolė.“

11. Papildyti 2 straipsnį 30⁵ dalimi:

, „30⁵. **Pajégumų užtikrinimo mechanizmas** – laikina priemonė, kuria užtikrinama, kad atlyginant už pajégumus užtikrinančių įrenginių parengtį bus pasiekiamas reikiamas elektros energijos tiekimo saugumo lygis, išskyrus su papildomomis paslaugomis ar perkrovos valdymu susijusias priemones, apibrėžiamas Reglamente (ES) Nr. 2019/943.“

12. Papildyti 2 straipsnį 30⁶ dalimi:

, „30⁶. **Pajégumų užtikrinimo mechanizmo registras** – perdavimo sistemos operatoriaus valdoma duomenų bazė, kurioje kaupiama ir tvarkoma informacija apie kvalifikacių atranką ir pajégumų aukcionų rezultatus, pajégumų aukcionų dalyvius ir jų nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomus ir (ar) sutelktus esamus ir (ar) planuojamus pajégumus užtikrinančius įrenginius, taip pat pajégumų užtikrinimo prievoles vykdytojų sudarytus susitarimus dėl pajégumų užtikrinimo prievoles perleidimo.“

13. Papildyti 2 straipsnį 30⁷ dalimi:

, „30⁷. Pajégumų užtikrinimo prievolė – įsipareigojimas palaikyti pajégumus užtikrinančiu įrenginių parengti ir Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemai pateikti pajégumų aukcione laimétus pajégumus atitinkantį elektros energijos kiekį per kritinį sistemos laikotarpi.“

14. Papildyti 2 straipsnį 30⁸ dalimi:

, „30⁸. Pajégumų užtikrinimo prievolés vykdytojas (toliau – pajégumų vykdytojas) – Lietuvos Respublikos ar kitos valstybės narės, kurios elektros energetikos sistema jungiamaja linija (ar linijomis) yra sujungta su Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema, asmuo, kuris laimi pagrindinį ar papildomą pajégumų aukcioną ir sudaro pajégumų užtikrinimo prievolés vykdymo sutartį su perdavimo sistemos operatoriumi.“

15. Papildyti 2 straipsnį 30⁹ dalimi:

, „30⁹. Pajégumų užtikrinimo prievolés vykdymo sutartis – pajégumų aukciono laimėtojo ir perdavimo sistemos operatoriaus sudaroma sutartis dėl pajégumų užtikrinimo prievolés vykdymo.“

16. Papildyti 2 straipsnį 30¹⁰ dalimi:

, „30¹⁰. Papildomas pajégumų aukciones – pajégumų aukciones, perdavimo sistemos operatoriaus baigiamas ne anksčiau kaip 13 mėnesių ir ne vėliau kaip 3 mėnesiai iki šių pajégumų pateikimo laikotarpio pradžios.“

17. Papildyti 2 straipsnį nauja 35¹ dalimi:

, „35¹. Planuojami pajégumus užtikrinantys įrenginiai – asmens nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomi elektros energijos gamybos, energijos kaupimo įrenginiai elektros sistemoje ir (ar) nepriklausomo elektros energijos paklausos telkėjo sutelkti įrenginiai, kuriuos iki pajégumų pateikimo laikotarpio pradžios ketina rekonstruoti ar naujai įrengti, ar pastatyti pajégumų aukciono dalyvis, iki kvalifikacinės atrankos pradžios dar neturintis veiklai reikiamų leidimų ir (ar) atestatų.“

18. Buvusią 2 straipsnio 35¹ dalį laikyti 35² dalimi.

19. Buvusią 2 straipsnio 35² dalį laikyti 35³ dalimi.

20. Papildyti 2 straipsnį 42¹ dalimi:

, „42¹. Skirstomi pajégumai – pajégumų aukcione planuojami paskirstyti pajégumai.“

2 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 6 straipsnio 1 dalį nauju 10 punktu:

, „10) tvirtina Pajégumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo tvarkos aprašą;“.

2. Buvusį 6 straipsnio 1 dalies 10 punktą laikyti 11 punktu.

3 straipsnis. 7 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 7 straipsnį nauju 16 punktu:

„16) derina perdavimo sistemos operatoriaus parengtas skirstomų pajégumų nustatymo prielaidas;“.

2. Papildyti 7 straipsnį 17 punktu:

„17) rengia ir teikia Vyriausybei tvirtinti Pajégumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo tvarkos aprašą;“.

3. Buvusį 7 straipsnio 16 punktą laikyti 18 punktu.

4 straipsnis. 9 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį nauju 23 punktu:

„23) rengia ir tvirtina Pajégumų aukciono dalyvių pasiūlymų ir aukciono didžiausių kainų nustatymo metodiką, nustato didžiausias kainų ribas esamus ir planuojamus pajégumus užtikrinančius įrenginius valdančių asmenų pasiūlymams bei atitinkamiems aukcionams;“.

2. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį 24 punktu:

„24) tvirtina Pajégumus užtikrinančių įrenginių ribinių pajégumų skaičiavimo metodiką;“.

3. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį 25 punktu:

„25) tvirtina Jungiamosiomis linijomis patenkančių pajégumų skaičiavimo metodiką;“.

4. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį 26 punktu:

„26) tvirtina Pajégumų perkrovos pajamų paskirstymo metodiką;“.

5. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį 27 punktu:

„27) tvirtina Skirstomų pajégumų skaičiavimo metodiką ir skelbia išvadą dėl skirstomų pajégumų įtakos atskirai elektros energijos pajégumų užtikrinimo mechanizmo dedamajai prie perdavimo paslaugos kainos;“.

6. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį 28 punktu:

„28) skelbia išvadą apie įvykusio pajégumų aukciono procedūrų atitiktį teisės aktų reikalavimams ir aukciono metu paskirstytų pajégumų įtaką atskirai elektros energijos pajégumų užtikrinimo mechanizmo dedamajai prie perdavimo paslaugos kainos, įvertintai pagal pajégumų aukciono rezultatus;“.

7. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį 29 punktu:

„29) tvirtina Pajégumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties standartines sąlygas;“.

8. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį 30 punktu:

„30) vykdo pajégumų aukcionų stebėseną ir atlieka jų vertinimą;“.

9. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį 31 punktu:

„31) tvirtina Pajégumų aukcionų nuostatus;“.

10. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį 32 punktu:

„32) derina perdavimo sistemos operatoriaus parengtą pajégumų aukcionų organizavimo tvarkarašči;“.

11. Buvusį 9 straipsnio 3 dalies 23 punktą laikyti 33 punktu.

5 straipsnis. 18 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 18 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Tinklų operatorius, įvertindamas elektros energetikos sistemos adekvatumą, elektros energijos tiekimo saugumo ir patikimumo, kokybės, efektyvumo, vartojimo, vadybos ir aplinkos apsaugos reikalavimus, nurodytus Nacionalinėje energetinės neprisklausomybės strategijoje, gerindamas naudojimosi sistema sąlygas, planuoja ilgalaikę elektros energetikos sistemos plėtrą, derindamas ją su Energetikos ministerija, Taryba ir kitais tinklų operatoriais. Ilgalaikės elektros energetikos sistemos plėtros planavimas turi būti pagristas moksliiniu, technologiniu ir ekonominiu įvertinimu. Tinklų operatoriai privalo bendradarbiauti, siekdami užtikrinti perdavimo ir skirstomujų tinklų optimalią plėtrą.“

2. Papildyti 18 straipsnį 1¹ dalimi:

„1¹. Planuojant ilgalaikę elektros energetikos sistemos plėtrą, perdavimo sistemos operatorius įvertina pajégumų poreikį, leidžiantį užtikrinti tiketiną ne didesnę kaip 8 valandų apkrovos praradimo trukmę per kiekvienus kalendorinius metus.“

6 straipsnis. 31 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 31 straipsnio 1 dalį nauju 21 punktu:

„21) rengti ir teikti Energetikos ministerijai derinti skirstomų pajégumų nustatymo prielaidas;“.

2. Papildyti 31 straipsnio 1 dalį nauju 22 punktu:

„22) rengti ir teikti Tarybai tvirtinti Skirstomų pajégumų skaičiavimo metodiką;“.

3. Papildyti 31 straipsnio 1 dalį nauju 23 punktu:

„23) pagal Skirstomų pajégumų skaičiavimo metodiką ir skirstomų pajégumų nustatymo prielaidas apskaičiuoti skirstomus pajégumus;“.

4. Papildyti 31 straipsnio 1 dalį 24 punktu:

„24) rengti ir teikti Tarybai tvirtinti Pajégumus užtikrinančių įrenginių ribinių pajégumų skaičiavimo metodiką;“.

5. Papildyti 31 straipsnio 1 dalį 25 punktu:

„25) rengti ir teikti Tarybai tvirtinti Jungiamosiomis linijomis patenkančių pajégumų skaičiavimo metodiką;“.

6. Papildyti 31 straipsnio 1 dalį 26 punktu:

„26) rengti ir teikti Tarybai tvirtinti Pajėgumų perkrovos pajamų paskirstymo metodiką;“.

7. Papildyti 31 straipsnio 1 dalį 27 punktu:

„27) rengti ir teikti Tarybai tvirtinti Pajėgumų aukcionų nuostatus;“.

8. Papildyti 31 straipsnio 1 dalį 28 punktu:

„28) vadovaujantis Pajėgumų aukcionų nuostatais, atlikti kvalifikacinę atranką ir organizuoti pajėgumų aukcionus;“.

9. Papildyti 31 straipsnio 1 dalį 29 punktu:

„29) Tarybai paskelbus savo išvadą apie įvykusio pajėgumų aukciono procedūrų atitiktį teisės aktų reikalavimams ir aukciono metu paskirstytų pajėgumų įtaką atskirai elektros energijos pajėgumų užtikrinimo mechanizmo dedamajai prie perdavimo paslaugos kainos, įvertintai pagal aukciono rezultatus, paskelbtį įvykusio pajėgumų aukciono rezultatus;“.

10. Papildyti 31 straipsnio 1 dalį 30 punktu:

„30) rengti ir teikti Tarybai tvirtinti Pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties standartines sąlygas;“.

11. Papildyti 31 straipsnio 1 dalį 31 punktu:

„31) rengti ir teikti Tarybai derinti pajėgumų aukcionų organizavimo tvarkaraštį;“.

12. Buvusius 31 straipsnio 1 dalies 21, 22 ir 23 punktus laikyti atitinkamai 32, 33 ir 34 punktais.

7 straipsnis. 33 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 33 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Perdavimo sistemos operatorius, vadovaudamas šio įstatymo 18 straipsnyje nustatytais reikalavimais, parengia ir ne vėliau kaip iki kiekvienų metų liepos 1 dienos Tarybai pateikia 10 metų perdavimo tinklų plėtros planą, kuriame pateikiamas esamos ir numatomos elektros energijos pasiūlos ir paklausos vertinimas, atlikto tikimybinio elektros energetikos sistemas adekvatumo vertinimo išvados. Prieš teikiant tinklų plėtros planą Tarybai, perdavimo sistemas operatoriaus sprendimu su kompetentingomis valstybės institucijomis ir suinteresuotais tinklų naudotojais vykdomos viešos konsultacijos, kurių metu pristatomos ir tikimybinio elektros energetikos sistemas adekvatumo vertinimo išvados. Tinklų plėtros plane nurodomos veiksmingos priemonės, skirtos sistemos pajėgumų pakankamumui ir tiekimo saugumui užtikrinti.“

8 straipsnis. Įstatymo papildymas dešimtuoj¹ skirsniu

Papildyti Įstatymą dešimtuoj¹ skirsniu:

,,DEŠIMTASIS¹ SKIRSNIS
PAJĘGUMŲ UŽTIKRINIMO MECHANIZMAS IR JO ĮGYVENDINIMAS

70¹ straipsnis. Pajęgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo pagrindai ir sąlygos

1. Pajęgumų užtikrinimo mechanizmu siekiama užtikrinti elektros energetikos sistemos adekvatumą. Pajęgumų užtikrinimo mechanizmas yra įgyvendinamas šio įstatymo ir jo įgyvendinamujų teisės aktų nustatyta tvarka organizuojant pajęgumų aukcionus.

2. Pajęgumų aukcionai vykdomi technologinio neutralumo principu ir sudaro sąlygas konkurencija tarp rinkos dalyvių elektros energetikos sektoriuje grindžiamos elektros energetikos sistemos plėtrai.

3. Pajęgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo sąlygos ir pajęgumų užtikrinimo prievolės vykdymo trukmė, atsižvelgiant į investicijų į pajęgumus užtikrinančius įrenginius dydį, nustatomos Pajęgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo tvarkos apraše, kurį Energetikos ministerijos teikimu tvirtina Vyriausybė. Pajęgumų užtikrinimo mechanizmo aukcionų organizavimo tvarka, techniniai reikalavimai esamiems ir planuojamiems pajęgumus užtikrinantiems įrenginiams, taip pat pajęgumų aukciono rezultatų tvirtinimo ir skelbimo tvarka nustatomi Pajęgumų aukcionų nuostatuose, kuriuos tvirtina Taryba.

4. Perdavimo sistemos operatorius rengia ir teikia derinti Tarybai pajęgumų aukcionų organizavimo tvarkaraštį (toliau – tvarkaraštis), kuriame nurodomos kvalifikacinių atrankos, pajęgumų aukcionų vykdymo ir pajęgumų pateikimo laikotarpio pradžios datos. Tvarkaraštį Taryba suderina arba motyvuotai atsisako derinti ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo tvarkaraščio gavimo. Pasibaigus šiam terminui ir Tarybai nepriėmus sprendimo dėl tvarkaraščio suderinimo arba motyvuoto atsisakymo jį derinti, laikoma, kad tvarkaraštis yra suderintas.

5. Perdavimo sistemos operatoriaus organizuojamų pajęgumų aukcionų stebėseną vykdo Taryba, kuri turi teisę gauti visą reikalingą informaciją iš perdavimo sistemos operatoriaus, pajęgumų aukcionų dalyvių ir kitų asmenų, kai tokia informacija, Tarybos vertinimu, gali būti reikšminga stebėsenai vykdyti ir (ar) ginčams nagrinėti šio įstatymo 78 straipsnyje nustatyta tvarka.

6. Perdavimo sistemos operatoriaus pagrįstos sąnaudos, patiriamos rengiantis pajęgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimui ir įgyvendinant pajęgumų užtikrinimo mechanizmą, iki pirmojo pajęgumų pateikimo laikotarpio pradžios įtraukiama į elektros energijos perdavimo paslaugų kainą. Perdavimo sistemos operatoriaus pagrįstos sąnaudos, patiriamos nuo pajęgumų pateikimo laikotarpio pradžios, įgyvendinant pajęgumų užtikrinimo mechanizmą, ir lėšos, skirtos mokėjimams už pajęgumų užtikrinimo prievolės vykdymą atlikti, surenkamos iš tinklų naudotojų

taikant atskirą elektros energijos pajėgumų užtikrinimo mechanizmo dedamąją prie perdavimo paslaugos kainos, kurią nustato Taryba. Tinklų naudotojams elektros energijos pajėgumų užtikrinimo mechanizmo dedamąją prie perdavimo paslaugos kainos diferencijuojama perdavimo sistemos operatorius, atsižvelgdamas į tinklų naudotojų elektros energijos vartojimą piko metu.

7. Asmenys gali dalyvauti valstybių narių, kurių elektros energetikos sistemos jungiamaja linija (ar linijomis) yra sujungtos su Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema, pajėgumų užtikrinimo mechanizmuose ir vykdyti didmeninę prekybą elektros energija ir (ar) teikti sistemines paslaugas. Asmenys, dalyvaujantys valstybių narių, kurių elektros energetikos sistemos jungiamaja linija (ar linijomis) yra sujungtos su Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema ir su kurios perdavimo sistemos operatoriumi yra sudarytas šio įstatymo 70⁸ straipsnyje nurodytas susitarimas, pajėgumų užtikrinimo mechanizmuose, apie tai informuoja Lietuvos Respublikos perdavimo sistemos operatorių ir privalo su Lietuvos Respublikos perdavimo sistemos operatoriumi sudaryti susitarimą dėl dalyvavimo kitų valstybių narių, kurių elektros energetikos sistemos jungiamaja linija (ar linijomis) yra sujungtos su Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema, pajėgumų užtikrinimo mechanizmuose.

8. Pajėgumų vykdytojų dalyvavimas kitų valstybių narių pajėgumų užtikrinimo mechanizmuose neatleidžia pajėgumų vykdytojų nuo Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos pajėgumų užtikrinimo prievolių vykdymo.

70² straipsnis. Išankstinio pajėgumų aukciono organizavimas

1. Išankstinį pajėgumų aukcioną perdavimo sistemos operatorius organizuoja prieš pagrindinių ar papildomų pajėgumų aukcionų tvarkaraštyje nurodytomis datomis.

2. Išankstiniame pajėgumų aukcione turi teisę dalyvauti tos valstybės narės, kurios elektros energetikos sistema jungiamaja linija (ar linijomis) yra sujungta su Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema ir su kurios perdavimo sistemos operatoriumi yra sudarytas šio įstatymo 70⁸ straipsnyje nurodytas susitarimas, asmenys, nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdantys esamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius toje valstybėje narėje ir pateikę prievolių įvykdymo užtikrinimą šio įstatymo 70⁷ straipsnyje nustatyta tvarka.

3. Perdagavimo sistemos operatorius Jungiamosiomis linijomis patenkančiu pajėgumų skaičiavimo metodikoje nustatyta tvarka apskaičiuoja pajėgumus, kurie turi būti skirstomi išankstiniame pajėgumų aukcione.

4. Perdagavimo sistemos operatorius taip pat įvertina ir kitos valstybės narės, kurios elektros energetikos sistema jungiamaja linija (ar linijomis) yra sujungta su Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema ir su kurios perdavimo sistemos operatoriumi yra sudarytas šio įstatymo 70⁸ straipsnyje nurodytas susitarimas, perdavimo sistemos operatoriaus pateiktą informaciją apie

tos valstybės narės asmenų, ketinančių dalyvauti išankstiniame pajégumų aukcione, pajégumus užtikrinančius įrenginius ir jų galimybę teikti pajégumus.

5. Išankstiniame pajégumų aukcione dalyvaujančių asmenų teikiami pajégumų ir kainos pasiūlymai turi būti ne mažesni kaip 1 MW ribinio pajégumo.

6. Išankstiniame pajégumų aukcione dalyvaujantys asmenys tarpusavyje varžosi teikdami ribinių pajégumų ir kainos pasiūlymus. Išankstiniame pajégumų aukcione dalyvaujančių asmenų pateikti ribinių pajégumų ir kainos pasiūlymai išdėstomi kainos didėjimo tvarka. Išankstiniame pajégumų aukcione dalyvaujantys asmenys, kurių ribinių pajégumų ir kainos pasiūlyme nurodyti ribiniai pajégumai bendrai neviršija atitinkama jungiamaja linija (ar linijomis) patenkančių pajégumų, perdavimo sistemos operatoriaus apskaičiuotų pagal Jungiamosiomis linijomis patenkančių pajégumų skaičiavimo metodiką, yra laikomi išankstinio pajégumų aukciono laimėtojais ir įgyja teisę dalyvauti pagrindinio ar papildomo pajégumų aukciono kvalifikacinėje atrankoje.

7. Pajégumų aukciono dalyviams pateikus ribinių pajégumų ir kainos pasiūlymus, kurių nurodyta pajégumų kaina yra vienoda, pirmenybė teikiama ribinių pajégumų ir kainos pasiūlymams, kurie:

1) pateikti asmenų, valdančių lankstesnius pajégumus užtikrinančius įrenginius. Lankstesniais laikomi pajégumų įrenginiai, kurie, įvertinus jų paleidimo ir galios keitimo greičio charakteristikas per 8 valandas (laikas nuo paskelbimo iki kritinio sistemos laikotarpio pradžios), gali į tinklą patiekti didesnę elektros energijos galią absoliučiu dydžiu;

2) pateikti asmenų, valdančių mažesnės santykinės taršos (anglies dioksido emisijos) pajégumus užtikrinančius įrenginius;

3) pateikti asmenų, valdančių pajégumus užtikrinančius įrenginius, kuriuose įgyvendinamos energetikos inovacijos.

8. Išankstinio pajégumų aukciono laimėtojai, perėjė kvalifikacinę atranką, įgyja teisę Pajégumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo tvarkos apraše ir Pajégumų aukcionų nuostatuose nustatyta tvarka dalyvauti pagrindiniame ar papildomame pajégumų aukcione, o jų pajégumų ir kainos pasiūlymai kainos didėjimo tvarka yra perkeliami į pagrindinį ar papildomą pajégumų aukcioną.

70³ straipsnis. Kvalifikacinė atranka

1. Kvalifikacinę atranką vykdo perdavimo sistemos operatorius. Kvalifikacinėje atrankoje yra vertinama asmenų, kurie nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdo ir (ar) sutelkia esamus ar planuojamus pajégumus užtikrinančius įrenginius, atitiktis šio straipsnio 6 dalyje nustatytiems reikalavimams ir šių asmenų nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomų

ir (ar) sutelktų esamų ar planuojamų pajégumus užtikrinančių įrenginių atitiktis Pajégumų aukcionų nuostatuose nurodytiems techniniams reikalavimams bei nustatomi pajégumus užtikrinančių įrenginių ribiniai pajégumai.

2. Pareigą kvalifikacinės atrankos metu teikti informaciją ir (ar) dokumentus apie esamų pajégumus užtikrinančių įrenginių atitiktį Pajégumų aukcionų nuostatuose nurodytiems techniniams reikalavimams turi asmenys, valdantys esamus elektros energijos gamybos pajégumus užtikrinančius įrenginius Lietuvos Respublikoje, kurių įrengtoji galia yra ne mažesnė kaip 1 MW. Teikdami nurodytą informaciją ir (ar) dokumentus, asmenys, pageidaujantys dalyvauti pajégumų aukcione, perdavimo sistemos operatoriui išreiškia savo ketinimą dalyvauti atitinkamame pajégumų aukcione.

3. Teisę dalyvauti kvalifikacinėje atrankoje ir jos metu teikti informaciją ir (ar) dokumentus apie esamų ar planuojamų pajégumus užtikrinančių įrenginių, elektros energijos gamybos, energijos kaupimo įrenginių elektros sistemoje ar nepriklausomo elektros energijos paklausos telkėjo sutelktų įrenginių atitiktį Pajégumų aukcionų nuostatuose nurodytiems techniniams reikalavimams turi asmenys:

- 1) valdantys esamus pajégumus užtikrinančius įrenginius Lietuvos Respublikoje, kurių galia yra mažesnė kaip 1 MW;
- 2) planuojantys įrengti naujus pajégumus užtikrinančius įrenginius;
- 3) laimėję išankstinį pajégumų aukcioną.

4. Asmenys, kurie pagal šio straipsnio 2 dalį turi pareigą teikti informaciją ir (ar) dokumentus apie esamų pajégumus užtikrinančių įrenginių atitiktį Pajégumų aukcionų nuostatuose nurodytiems techniniams reikalavimams ir kurių elektros įrenginiai yra prijungti prie perdavimo tinklų, perdavimo sistemos operatoriaus prašymu privalo pateikti informaciją apie per pajégumų pateikimo laikotarpį planuojamų įrengti pajégumus užtikrinančių įrenginių galią.

5. Perdavimo sistemos operatoriaus susitarimu su skirstomųjų tinklų operatoriumi, Pajégumų aukcionų nuostatuose nustatyta tvarka ir terminais skirstomųjų tinklų operatorius įvertina asmenų, kurių elektros įrenginiai prijungti prie skirstomųjų tinklų, pateiktos informacijos ir (ar) dokumentų apie esamus ar planuojamus pajégumus užtikrinančius įrenginius tikslumą ir pateikia vertinimą dėl jų atitikties Pajégumų aukcionų nuostatuose nurodytiems techniniams reikalavimams.

6. Asmenys, pateikę informaciją ir (ar) dokumentus apie esamų ar planuojamų pajégumus užtikrinančių įrenginių atitiktį Pajégumų aukcionų nuostatuose nurodytiems techniniams reikalavimams ir ketinantys dalyvauti pagrindiniame ar papildomame pajégumų aukcione, taip pat turi pateikti informaciją ir dokumentus, patvirtinančius, kad:

1) asmeniui nėra iškelta bankroto byla arba kreditoriai nevykdo bankroto procedūrų ne teismo tvarka;

2) asmeniui nėra pradėta reorganizavimo ir (ar) likvidavimo procedūra;

3) dėl asmens nėra priimtas teismo, kreditorių ar juridinio asmens dalyvių sprendimas likviduoti juridinį asmenį;

4) asmuo vykdo įsipareigojimus, susijusius su mokesčių mokėjimu;

5) asmuo vykdo įsipareigojimus, susijusius su socialinio draudimo įmokų mokėjimu;

6) dėl asmenų vadovo ar valdymo organų nario (narių) ar ūkinės bendrijos tikrojo nario (narių) per pastaruosius 5 metus nėra įsiteisėjės apkaltinamasis teismo nuosprendis už nusikalstamas veikas nuosavybei, turtinėms teisėms ir turtiniams interesams, nusikaltimus intelektinei ir pramoninei nuosavybei, ekonomikai ir verslo tvarkai, finansų sistemai, nusikaltimus ir baudžiamuosius nusižengimus valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams;

7) juridinio asmens vadovas ar valdymo organo narys (nariai), ar ūkinės bendrijos tikrasis narys (nariai) neturi neišnykusio ar nepanaikinto teistumo arba dėl juridinio asmens vadovo ar valdymo organo nario (narių), ar ūkinės bendrijos tikrojo nario (narių) per pastaruosius 5 metus nebuvo priimtas ir neįsiteisėjo apkaltinamasis teismo nuosprendis už dalyvavimą nusikalstamame susivienijime, jo organizavimą ar vadovavimą jam, kyšininkavimą, prekybą poveikiu, papirkimą, sukčiavimą, kredito, paskolos, tikslinės paramos, subsidijos ar dotacijos panaudojimą ne pagal paskirtį ar nustatyta tvarką, kreditinį sukčiavimą, mokesčių nesumokėjimą, neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimą, deklaracijos, ataskaitos ar kito dokumento nepateikimą, nusikalstamu būdu gauto turto legalizavimą;

8) asmenys nėra gavę paramos, kurią Europos Komisija yra pripažinusi kaip neteisėtą ir nesuderinamą su vidaus rinka, išskyrus atvejus, kai neteisėtą ir nesuderinamą su vidaus rinka paramą asmenys yra grąžinę bei atlyginę nuostolius ir (ar) sumokėję palūkanas teisės aktuose nustatyta tvarka arba yra suderintas ir vykdomas paramos grąžinimo, nuostolių atlyginimo ir (ar) palūkanų mokėjimo grafikas;

9) asmuo neturi nesumokėtų ar pradelstų sumokėti baudų už praeityje sudarytos pajégumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties įsipareigojimų nevykdymą;

10) asmenims pajégumų pateikimo laikotarpiu bus pasibaigęs fiksuoto tarifo ir (ar) kainos priedo už jų valdomuose įrenginiuose iš atsinaujinančių energijos ištaklių pagamintą elektros energiją gavimo laikotarpis ir (ar) asmenys pajégumų pateikimo laikotarpiu negaus valstybės paramos pajégumus užtikrinantiems įrenginiams;

11) pajégumų pateikimo laikotarpio pradžioje bus praėjė 12 metų nuo valstybės paramos investicijoms į pajégumų užtikrinimo įrenginius suteikimo.

7. Jeigu asmuo, kuris dalyvauja kvalifikacinėje atrankoje ir ketina dalyvauti pagrindiniame ar papildomame pajėgumų aukcione, pateikia ne visus šio straipsnio 6 dalyje nustatytas kvalifikacinės atrankos sąlygas patvirtinančius dokumentus ir ne visą informaciją ir (ar) dokumentus apie esamų ar planuojamų pajėgumus užtikrinančią įrenginių atitiktį Pajėgumų aukcionų nuostatuose nurodytiems techniniams reikalavimams, perdavimo sistemos operatoriaus prašymu jis privalo pateikti trūkstamus dokumentus ir (ar) informaciją Pajėgumų aukcionų nuostatuose nustatyta tvarka ir terminais.

8. Asmenys, neatitinkantys bent vienos iš šio straipsnio 6 dalyje nurodytų sąlygų, ir (ar) jeigu šių asmenų esami ar planuojami pajėgumus užtikrinantys įrenginiai neatitinka Pajėgumų aukcionų nuostatuose nurodytų techninių reikalavimų, netenka teisės dalyvauti pagrindiniame ar papildomame pajėgumų aukcione. Perdavimo sistemos operatorius Pajėgumų aukcionų nuostatuose nustatyta tvarka ir terminais šiuos asmenis informuoja apie jų neatitiktį kvalifikacinės atrankos reikalavimams ir pajėgumų pateikimo laikotarpiui įrašo juos į Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo registrą kaip asmenis, neatitinkančius reikalavimų. Tokie asmenys gali dalyvauti kitoje atitinkamo pajėgumų aukciono kvalifikacinėje atrankoje, jeigu iki kvalifikacinės atrankos pradžios yra pašalintos neatitikties kvalifikacinės atrankos reikalavimams priežastys.

9. Užbaigęs kvalifikacinę atranką, perdavimo sistemos operatorius Pajėgumų aukcionų nuostatuose nustatyta tvarka ir terminais informuoja kvalifikacinės atrankos reikalavimus atitinkančius asmenis apie jų atitiktį kvalifikacinės atrankos reikalavimams ir įrašo juos į Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo registrą kaip asmenis, atitinkančius kvalifikacinės atrankos reikalavimus.

10. Šio straipsnio 2 ir 4 dalyse nustatyti pareigų vykdymas laikomas elektros energetikos įmonių reguliuojamosios veiklos sąlyga. Už šios reguliuojamosios veiklos sąlygos nesilaikymą Energetikos įstatymo nustatyta tvarka gali būti panaikinamas energetikos veiklos licencijos, leidimo ir atestato galiojimas, jeigu tam asmeniui yra išduotas leidimas ar atestatas veiklai, kuriai leidimai ar atestatai yra išduodami.

11. Perdavimo sistemos operatorius yra Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo registro valdytojas. Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo registre informacija kaupiama ir tvarkoma siekiant užtikrinti skaidrų ir patikimą pajėgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimą. Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo registrą ir jam įgyvendinti skirtas priemones bei Pajėgumų užtikrinimo registro informaciją Pajėgumų aukcionų nuostatuose bei Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2019/943 dėl elektros energijos vidaus rinkos nustatyta tvarka ir terminais tvarko ir organizuoja perdavimo sistemos operatorius. Perdavimo sistemos operatorius asmens duomenis tvarko vadovaudamasis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokiu duomenų

judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) ir Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu.

70⁴ straipsnis. Pajégumų aukciono organizavimas

1. Pagrindinį ir (ar) papildomą pajégumų aukcionus perdavimo sistemos operatorius organizuoja vadovaudamas tvarkaraštyje nurodytomis datomis.

2. Pagrindiniame ir (ar) papildomame pajégumų aukcionuose turi teisę dalyvauti asmenys, kurie atitinka šias sąlygas:

- 1) atitinka šio įstatymo 70³ straipsnyje nurodytus kvalifikacinės atrankos reikalavimus;
- 2) yra pateikę šio įstatymo 70⁷ straipsnyje nurodytą prievolių įvykdymo užtikrinimą.

3. Perdavimo sistemos operatorius pagal Skirstomų pajégumų skaičiavimo metodiką ir skirstomų pajégumų nustatymo prielaidas apskaičiuoja kiekviename pajégumų aukcione skirstomus pajégumus ir nustato skirstomus pajégumus, kuriuos paskirsčius pajégumų aukciones laikomas įvykės.

4. Taryba ne vėliau kaip prieš vieną mėnesį iki pajégumų aukciono paskelbimo dienos, vadovaudamasi Pajégumų aukciono dalyvių pasiūlymų ir aukciono didžiausių kainų nustatymo metodika, nustato ir savo interneto svetainėje skelbia atitinkamame pajégumų aukcione taikomas didžiausias kainų ribas esamus ir planuojamus pajégumus užtikrinančius įrenginius valdantiems asmenims. Tarybos atitinkamam pajégumų aukcionui nustatoma pajégumų aukciono didžiausia kainų riba negali būti didesnė, negu taikoma naujai įrengiamus (statomus) planuojamus pajégumus užtikrinančius įrenginius valdantiems asmenims. Pajégumų aukciono dalyvio pateiktame ribinių pajégumų ir kainos pasiūlyme nurodytos kainos dydis negali viršyti Tarybos nustatyto didžiausios kainų ribos esamus ir planuojamus pajégumus užtikrinančius įrenginius valdantiems asmenims, atsižvelgiant į numatomas investicijas į įrenginius po kvalifikacinės atrankos pradžios.

5. Pajégumų aukciono dalyviai tarpusavyje varžosi teikdami ribinių pajégumų ir kainos pasiūlymus. Pajégumų aukciono dalyvio pateiktame pasiūlyme nurodytas ribinis pajégumas negali viršyti ribinių pajégumų, apskaičiuotų pagal Pajégumus užtikrinančių įrenginių ribinių pajégumų apskaičiavimo metodiką.

6. Dalyvių pateikti ribinių pajégumų ir kainos pasiūlymai išdėstomi kainos didėjimo tvarka. Pagrindinio ir papildomo pajégumų aukcionų ribinę kainą nustato priimtas ribinių pajégumų ir kainos pasiūlymas, kuriame nurodyta didžiausia ribinių pajégumų kaina ir kuriame visas nurodytas ribinių pajégumų kiekis kartu su bendru visuose mažesnės kainos pasiūlymuose nurodytu ribinių pajégumų kiekiu sudaro pajégumų aukcione įsigyjamų ribinių pajégumų kiekį. Išankstinio pajégumų aukciono ribinę kainą nustato priimtas ribinių pajégumų ir kainos pasiūlymas, kuriame nurodyta didžiausia ribinių pajégumų kaina ir kurio visas ribinių pajégumų

kiekis kartu su bendru prieš tai einančių mažesnės kainos pasiūlymų ribinių pajégumų kiekiu sudaro jungiamaja linija (jungiamosiomis linijomis) patenkančių ribinių pajégumų dydį.

7. Pajégumų aukciono dalyviai, pateikę pagrindiniame ar papildomame pajégumų aukcione pasiūlymą, kuriame nurodyta pajégumų kaina yra ne didesnė negu atitinkamo pajégumų aukciono ribinė kaina, yra laikomi atitinkamo pajégumų aukciono laimėtojais; jiems nustatoma mokama kaina ir mokėjimai vykdomi vadovaujantis Pajégumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo tvarkos aprašo nuostatomis.

8. Pajégumų aukciono dalyviams pateikus ribinių pajégumų ir kainos pasiūlymus, kurių nurodyta pajégumų kaina yra vienoda, pirmenybė suteikiama ribinių pajégumų ir kainos pasiūlymams, kurie:

1) pateikti asmenų, valdančių lankstesnius pajégumus užtikrinančius įrenginius. Lankstesniais laikomi pajégumų įrenginiai, kurie, įvertinus jų paleidimo ir galios keitimo greičio charakteristikas per 8 valandas (laikas nuo paskelbimo iki kritinio sistemos laikotarpio pradžios), gali į tinklą patiekti didesnę elektros energijos galią absoliučiu dydžiu;

2) pateikti asmenų, valdančių mažesnės santykinės taršos (anglies dioksido emisijos) pajégumus užtikrinančius įrenginius;

3) pateikti asmenų, valdančių pajégumus užtikrinančius įrenginius, kuriuose įgyvendinamos energetikos inovacijos.

9. Papildomas pajégumų aukciones yra organizuojamas tuo atveju, jeigu pagrindinio pajégumų aukciono metu skirstomi pajégumai nebuvo paskirstyti ir, perdavimo sistemos operatoriaus vertinimu, reikia paskirstyti papildomus (trūkstamus) pajégumus siekiant užtikrinti elektros energetikos sistemos adekvatumą.

10. Perdavimo sistemos operatorius, vadovaudamas Pajégumų aukcionų nuostatuose nustatytais terminais ir tvarka, Tarybai pateikia informaciją apie įvykusį pagrindinį ar papildomą pajégumų aukcioną ir, atsižvelgdamas į Tarybos sprendimu paskelbtą išvadą apie įvykusio atitinkamo pajégumų aukciono procedūrų atitiktį teisės aktų reikalavimams ir aukciono metu paskirstytų pajégumų įtaką atskirai elektros energijos pajégumų užtikrinimo mechanizmo dedamajai prie perdavimo paslaugos kainos, patvirtina įvykusio pajégumų aukciono rezultatus bei, siekdamas užtikrinti pajégumų aukcionų skaidrumą, paskelbia informaciją apie pagrindinio ir (ar) papildomo pajégumų aukcionų laimėtoją (laimėtojus) (juridinio asmens pavadinimas, juridinio asmens kodas, fizinio asmens vardas ir pavardė, pajégumus užtikrinančio įrenginio buvimo vieta ir techniniai duomenys, pajégumų pateikimo laikotarpis) savo interneto svetainėje. Ši informacija turi būti viešai skelbiama iki pajégumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties galiojimo pabaigos. Skelbiant informaciją apie pajégumų aukciono laimėtoją, turi būti užtikrinti asmens duomenų apsaugos ir komercinės (gamybinės) paslapties apsaugos reikalavimai. Taryba išvadą

apie įvykusio pagrindinio ar papildomo pajégumų aukciono procedūrų atitiktį teisės aktų reikalavimams ir aukciono metu paskirstytų pajégumų įtaką atskirai elektros energijos pajégumų užtikrinimo mechanizmo dedamajai prie perdavimo paslaugos kainos savo interneto svetainėje paskelbia per 10 darbo dienų nuo perdavimo sistemos operatoriaus informacijos pateikimo dienos.

11. Taryba turi teisę pasitelkti specialistus ir ekspertus pajégumų aukciono procedūrų stebėsenai vykdyti. Tarybai nustacių, kad pajégumų aukciones buvo vykdomas pažeidžiant šio įstatymo nuostatas bei Pajégumų aukcionų nuostatus ir (ar) pajégumų aukciono dalyvio veiksmai, neatitinkantys teisės aktų reikalavimų, padarė įtaką pajégumų aukciono rezultatams, vykdomas pajégumų aukciones nutraukiamas arba jau įvykusio pajégumų aukciono rezultatai panaikinami motyvuotu Tarybos sprendimu. Tarybai savo interneto svetainėje paskelbus šį sprendimą, perdavimo sistemos operatorius per 10 darbo dienų nuo Tarybos sprendimo paskelbimo dienos skelbia naują pajégumų aukciono vykdymo datą.

12. Perdavimo sistemos operatorius, remdamasis atlikto tikimybinio elektros energetikos sistemos adekvatumo vertinimo išvadomis, kiekvienais metais iki liepos 1 dienos pateikia Energetikos ministerijai pasiūlymus dėl skirstomų pajégumų nustatymo prielaidų derinimo ir (ar) tolesnių pajégumų aukcionų organizavimo ar neorganizavimo tikslinguo. Energetikos ministerija, įvertinus perdavimo sistemos operatoriaus pateiktus pasiūlymus, priima sprendimą dėl skirstomų pajégumų nustatymo prielaidų keitimo ir (ar) dėl kitų pajégumų aukcionų organizavimo ar neorganizavimo tikslinguo.

70⁵ straipsnis. Pajégumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartis ir jos sudarymas

1. Įvykus pagrindiniam ar papildomam pajégumų aukcionui, aukciono laimėtojas su perdavimo sistemos operatoriumi pasirašo pajégumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartį.

2. Pagrindinio ar papildomo pajégumų aukciono laimėtojai, kurie su perdavimo sistemos operatoriumi pasiraše pajégumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartį, privalo palaikyti pajégumus užtikrinančią įrenginių parengtį ir kritiniu sistemos laikotarpiu perdavimo sistemos operatoriaus nurodymu pateikti Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos elektros energijos gamybos ir vartojimo balansui užtikrinti reikiama pajégumų aukcione laimėtą pajégumų kiekį Pajégumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo tvarkos apraše nustatyta tvarka.

3. Perdavimo sistemos operatorius parengia pajégumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties standartines sąlygas ir, Tarybai jas patvirtinus, skelbia jas savo interneto svetainėje iki pirmojo išankstinio pajégumų aukciono pradžios. Esminės pajégumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties sąlygos yra šios:

1) pajégumų vykdytojo įsipareigojimas pajégumų pateikimo laikotarpiu užtikrinti pajégumų užtikrinimo prievolės vykdymą;

2) perdavimo sistemos operatoriaus įsipareigojimas pajégumų vykdytojui už pajégumų užtikrinimo prievolės vykdymą atlikti mokėjimą, kuris apskaičiuojamas pagal pagrindinio ar papildomo pajégumų aukciono metu nustatyta atitinkamo pajégumų aukciono laimetojui taikomą kainą;

3) pajégumų vykdytojo įsipareigojimas įrengti (pastatyti), rekonstruoti ir pradėti eksploatuoti planuojamus pajégumus užtikrinančius įrenginius iki pajégumų pateikimo laikotarpio pradžios, jeigu pajégumų vykdytojas pajégumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties sudarymo metu nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais nevaldo esamų pajégumus užtikrinančių įrenginių. Šiuo atveju pajégumų vykdytojas taip pat įsipareigoja ne vėliau kaip likus 3 mėnesiams iki pajégumų pateikimo laikotarpio pradžios pateikti perdavimo sistemos operatoriui dokumentus ir informaciją, kurie patvirtintų šių įrenginių įrengimo (statybos) ar rekonstravimo pabaigą ir, kai to reikalauja teisés aktai, išduotą leidimą ar atestatą. Pajégumų vykdytojas įsipareigoja ne rečiau kaip kas 6 mėnesius perdavimo sistemos operatoriui teikti tarpinius dokumentus ir informaciją, kurie patvirtintų planuojamų pajégumus užtikrinančių įrenginių įrengimo (statybos) ar rekonstravimo eigą ir prognozuojamą pabaigą;

4) pajégumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties nutraukimo pagrindai;

5) šalių atsakomybės sąlygos, įskaitant baudų dydžius ir taikymo tvarką.

4. Pajégumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartyje nustatoma, kad pajégumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties pagrindu pajégumų vykdytojas pajégumų pateikimo laikotarpiu atsisako teisės į fiksotą tarifą ir (ar) kainos priedą už jų valdomuos įrenginiuose iš atsinaujinančių energijos ištaklių pagamintą elektros energiją. Pajégumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartyje taip pat nustatoma, kad asmenys, kurie po pajégumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties pasirašymo gauna kitą valstybės paramą, apie tai informuoja perdavimo sistemos operatorių. Informaciją apie asmenų faktiškai gautas paramos lėšas teikia Europos Sajungos finansinę paramą administruojanti institucija (toliau šiame straipsnyje – įgyvendinančioji institucija). Perdavimo sistemos operatoriaus prašymu, kurį perdavimo sistemos operatorius teikia ne rečiau kaip kartą per metus, tokia informacija turi būti suteikta ne vėliau kaip per 5 darbo dienas. Perdavimo sistemos operatorius pajégumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties tikslais vadovaujasi įgyvendinančiosios institucijos suteikta informacija. Už pateiktos informacijos teisingumą atsako įgyvendinančioji institucija.

5. Jeigu pajégumų vykdytojas, sudaręs pajégumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartį, nevykdo įpareigojimo pateikti pajégumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartyje nustatytus pajégumus, perdavimo sistemos operatorius nutraukia mokėjimus ar mokėjimų dalį, proporcingą nepateikiems pajégumams. Pajégumų vykdytojas, nevykdantis įpareigojimo pateikti pajégumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartyje nustatytus pajégumus, perdavimo sistemos operatoriui

turi sumokėti nepateiktiems pajégumams proporcinę baudą. Neįvykdytos prievolės proporcumas nustatomas Pajégumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo tvarkos apraše nustatyta tvarka.

6. Metinė baudų už pajégumų užtikrinimo prievolės nevykdymą vertė, įvertinus nutraukiamų mokėjimų dydį, pajégumų vykdytojui negali daugiau negu 120 procentų viršyti pajégumų vykdytojo metinės pajégumų užtikrinimo prievolės vertės, numatytos pajégumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartyje.

7. Baudų už pajégumų užtikrinimo prievolės nevykdymą vertė pajégumų vykdytojui per mėnesį negali viršyti penktadalio didžiausios per 12 pajégumų pateikimo mėnesių leistinos baudų vertės, apskaičiuotos atsižvelgiant į šio straipsnio 6 dalį.

8. Perdavimo sistemos operatoriaus prašymu skirtomujų tinklų operatorius surenka ir pateikia informaciją:

1) apie asmenų esamus pajégumus užtikrinančius įrenginius, prijungtus prie skirtomujų tinklų, kurių įrengtoji galia yra ne mažesnė kaip 1 MW, ir šių asmenų per pajégumų pateikimo laikotarpi planuojamus naujus pajégumus užtikrinančius įrenginius;

2) dėl pajégumų vykdytojų, kurių įrenginiai prijungti prie skirtomujų tinklų, pajégumų užtikrinimo prievolės vykdymo.

70⁶ straipsnis. Pajégumų užtikrinimo prievolės perleidimas

1. Lietuvos Respublikos pajégumų vykdytojai, nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdantys ir (ar) sutelkę esamus pajégumus užtikrinančius įrenginius, turi teisę, pritarus perdavimo sistemos operatoriui, Pajégumų aukcionų nuostatuose nustatyta tvarka, dvišalių susitarimų pagrindu perleisti pajégumų užtikrinimo prievolę tik kitam nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdančiam ir (ar) sutelkusiam esamus pajégumus užtikrinančius įrenginius Lietuvos Respublikos asmeniui, kuris perėjo atitinkamo pagrindinio ar papildomo pajégumų aukciono kvalifikacinę atranką atitinkamam pajégumų pateikimo laikotarpiui.

2. Lietuvos Respublikos pajégumų vykdytojai, nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdantys ir (ar) sutelkę planuojamus pajégumus užtikrinančius įrenginius, turi teisę, pritarus perdavimo sistemos operatoriui, Pajégumų aukcionų nuostatuose nustatyta tvarka, dvišalių susitarimų pagrindu perleisti pajégumų užtikrinimo prievolę tik kitam nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdančiam ir (ar) sutelkusiam planuojamus pajégumus užtikrinančius įrenginius Lietuvos Respublikos asmeniui, kuris perėjo atitinkamo pagrindinio ar papildomo pajégumų aukciono kvalifikacinę atranką atitinkamam pajégumų pateikimo laikotarpiui.

3. Kitos valstybės narės pajégumų vykdytojai, nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdantys ir (ar) sutelkę esamus pajégumus užtikrinančius įrenginius, turi teisę, pritarus

perdavimo sistemos operatoriui, Pajégumų aukcionų nuostatuose nustatyta tvarka, dvišalių susitarimų pagrindu perleisti pajégumų užtikrinimo prievoles nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdančiam ir (ar) sutelkusiam esamus pajégumus užtikrinančius įrenginius Lietuvos Respublikos asmeniui, kuris perėjo atitinkamo pagrindinio ar papildomo pajégumų aukciono kvalifikacinę atranką atitinkamam pajégumų pateikimo laikotarpiui, ar kitam nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdančiam ir (ar) sutelkusiam esamus pajégumus užtikrinančius įrenginius tos valstybės narės asmeniui, kuris perėjo atitinkamo pagrindinio ar papildomo pajégumų aukciono kvalifikacinę atranką atitinkamam pajégumų pateikimo laikotarpiui.

4. Perdavimo sistemos operatorius gali nepritarti pajégumų užtikrinimo prievoles perleidimui, jeigu:

1) pajégumų vykdytojas, valdantis planuojamus pajégumus užtikrinančius įrenginius bei ketinantis perleisti pajégumų užtikrinimo prievoles, kartu su asmeniu, ketinančiu perimti pajégumų užtikrinimo prievoles, nejrodo, kad yra pajégūs įvykdyti perleidžiamą pajégumų užtikrinimo prievoles iki pajégumų pateikimo laikotarpio pradžios;

2) pajégumų vykdytojas yra nesumokėjęs baudos už pajégumų užtikrinimo prievoles nevykdymą.

5. Pajégumų vykdytojai pajégumų užtikrinimo prievoles perleisti gali iki pajégumų pateikimo laikotarpio pradžios arba pajégumų pateikimo laikotarpio metu, jeigu yra užtikrinamas nenutrūkstamas pajégumų užtikrinimo prievoles vykdymas ir nedaroma neigiamą įtaka Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemai.

6. Pajégumų vykdytojai Pajégumų aukcionų nuostatuose nustatyta tvarka teikia perdavimo sistemos operatoriui informaciją apie pajégumų vykdytojų sudaromus dvišalius susitarimus dėl pajégumų užtikrinimo prievoles perleidimo.

70⁷ straipsnis. Pajégumų aukcionų dalyvių prievolių įvykdymo užtikrinimas

1. Asmenys, ketinantys dalyvauti išankstiniame pajégumų aukcione, privalo perdavimo sistemos operatoriui pateikti prievolių įvykdymo užtikrinimą ne vėliau kaip likus 10 darbo dienų iki išankstinio pajégumų aukciono dienos. Asmenys, ketinantys dalyvauti pagrindiniame ar papildomame pajégumų aukcione, privalo perdavimo sistemos operatoriui pateikti prievolių įvykdymo užtikrinimą ne vėliau kaip likus 10 darbo dienų iki pagrindinio ar papildomo pajégumų aukciono dienos, išskyrus asmenis, kurie prievolių įvykdymo užtikrinimą pateikė iki išankstinio pajégumų aukciono pradžios. Prievolių įvykdymo užtikrinimas garantuoja perdavimo sistemos operatoriui asmens, ketinančio dalyvauti pajégumų aukcione, įsipareigojimą laimėjus pagrindinį ar papildomą pajégumų aukcioną sudaryti pajégumų užtikrinimo prievoles vykdymo sutartį ir iki pajégumų pateikimo laikotarpio pradžios pasirengti įgyvendinti pajégumų užtikrinimo prievoles.

2. Prievolių įvykdymo užtikrinimo dydis apskaičiuojamas dauginant numatomu teiki ribinių pajėgumų dydį (MW) iš 1 MW prievolių įvykdymo užtikrinimo garantijos dydžio, nustatyto Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo tvarkos apraše.

3. Perdavimo sistemos operatorius įgyja teisę pasinaudoti prievolių įvykdymo užtikrinimu, kai pajėgumų aukciono dalyvis laimi pagrindinę ar papildomą pajėgumų aukcioną, bet nesudaro pajėgumų užtikrinimo prievolés vykdymo sutarties, išskyrus atvejus, kai pajėgumų aukciono dalyvis nesudaro pajėgumų užtikrinimo prievolés vykdymo sutarties dėl aplinkybių, kurioms negaléjo užkirsti kelio, taip pat dėl kitų Civiliniame kodekse nustatyti aplinkybių, kai nėra šio pajėgumų aukciono dalyvio kaltės.

4. Perdavimo sistemos operatorius įgyja teisę pasinaudoti prievolių įvykdymo užtikrinimu ar jo dalimi Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo tvarkos apraše nustatyta tvarka ir sąlygomis, jeigu pajėgumų vykdytojas sudaro pajėgumų užtikrinimo prievolés vykdymo sutartį, bet iki pajėgumų pateikimo laikotarpio pradžios nevykdo ar neįvykdo pajėgumų užtikrinimo prievolés vykdymo sutartyje nustatyti įpareigojimų, išskyrus atvejus, kai pajėgumų vykdytojas įrodo, kad šių įpareigojimų negaléjo įvykdyti dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*) ar kitų Civiliniame kodekse nustatyti aplinkybių, už kurias šis pajėgumų vykdytojas neatsako. Jeigu nenugalimos jėgos (*force majeure*) ar kitos Civiliniame kodekse nustatytos aplinkybės, už kurias pajėgumų vykdytojas neatsako, tėsisi ne visą laiką nuo pajėgumų užtikrinimo prievolés vykdymo sutarties sudarymo momento iki pajėgumų pateikimo laikotarpio pradžios, perdavimo sistemos operatorius įgyja teisę pasinaudoti prievolių įvykdymo užtikrinimo dalimi Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo tvarkos apraše nustatyta tvarka ir sąlygomis. Prievolių įvykdymo užtikrinimo grąžinimo tvarka ir sąlygos nustatomos Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo tvarkos apraše.

5. Perdavimo sistemos operatorius atsisako savo teisių ir grąžina visą prievolių įvykdymo užtikrinimą asmeniui, dalyvavusiam pagrindiniame ar papildomame pajėgumų aukcione, ir (ar) asmeniui, dalyvavusiam išankstiniame pajėgumų aukcione, jeigu asmuo nelaimi atitinkamo pajėgumų aukciono. Prievolių įvykdymo užtikrinimas grąžinamas ne vėliau kaip po 10 dienų po pajėgumų aukciono rezultatų paskelbimo.

6. Perdavimo sistemos operatorius atsisako savo teisių ir grąžina dalį ar visą prievolių įvykdymo užtikrinimą pajėgumų vykdytojui ne vėliau kaip per 10 dienų nuo pajėgumų pateikimo laikotarpio pradžios.

7. Pagal šiame straipsnyje numatyta prievolių įvykdymo užtikrinimą perdavimo sistemos operatoriaus gautos lėšos gali būti naudojamos tik šio įstatymo 70¹ straipsnio 6 dalyje nurodytomis perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudoms padengti.

70⁸ straipsnis. Kitų valstybių narių asmenų dalyvavimas pajégumų aukcione

1. Kitos valstybės narės (kitų valstybių narių), kurios (kurių) elektros energetikos sistema jungiamaja linija (ar linijomis) yra sujungta su Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema, asmenims dalyvauti išankstiniame pajégumų aukcione leidžiama tik tuo atveju, jeigu Lietuvos Respublikos elektros perdavimo sistemos operatorius yra sudaręs susitarimą su kitos valstybės narės elektros perdavimo sistemos operatoriumi.

2. Kitos valstybės narės asmuo pajégumų aukcione dalyvauja vadovaudamasis šiame įstatyme, Pajégumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo tvarkos apraše, Pajégumų aukcionų nuostatuose nustatytais reikalavimais ir perdavimo sistemos operatoriaus sudarytu susitarimu su kitos valstybės narės perdavimo sistemos operatoriumi.“

9 straipsnis. 78 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 78 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

,„78 straipsnis. Ginčų sprendimas ne teismo tvarka. Skundų nagrinėjimas

1. Vartotojų ir elektros energetikos įmonių ginčai nagrinėjami Energetikos įstatyme nustatyta tvarka.

2. Taryba išankstine privaloma ne teismo tvarka nagrinėja ginčus tarp asmenų ir perdavimo sistemos operatoriaus, kurie kyla dėl:

1) asmenų nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomų ir (ar) sutelktų pajégumus užtikrinančiu įrenginių atitikties Pajégumų aukcionų nuostatuose nurodytiems techniniams reikalavimams;

2) pajégumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties sudarymo ar atsisakymo ją sudaryti, jos vykdymo ir (ar) nutraukimo.

3. Tarybos sprendimai, priimti išnagrinėjus asmenų ir perdavimo sistemos operatorių ginčus, įsigalioja ir yra privalomi vykdyti, jeigu nė viena ginčo šalis per 30 dienų nuo Tarybos sprendimo dėl ginčo priėmimo nepareiškia ieškinio bendrosios kompetencijos teisme Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka, prašydama nagrinėti ginčą iš esmės. Kreipimasis į bendrosios kompetencijos teismą po Tarybos sprendimo dėl ginčo priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

4. Asmenų skundai nagrinėjami Energetikos įstatyme nustatyta tvarka.“

10 straipsnis. Įstatymo priedo papildymas

1. Papildyti Įstatymo priedą nauju 12 punktu:

„12. 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/943 dėl elektros energijos vidaus rinkos.“

2. Buvusių 12 punktą laikyti 13 punktu.

11 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, taikymas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus 7 straipsnį ir šio straipsnio 3 dalį, įsigalioja 2020 m. liepos 1 d.
2. Šio įstatymo nuostatos ir įgyvendinamieji teisės aktai taikomi gavus Europos Komisijos pritarimą pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio 3 dalies nuostatas, tačiau ne anksčiau kaip 2020 m. liepos 1 d.
3. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Lietuvos Respublikos energetikos ministras, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba iki 2020 m. birželio 30 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Gitanas Nausėda